

МОТИВИ

към проекта на Наредба за условията и реда за осъществяване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на Република България

I. Причини, налагащи приемането на наредбата

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. (обн. ДВ, бр. 66 от 2023 г.) бяха приети промени свързани с усъвършенстването и надграждането на фискалния контрол върху движението на стоки с висок фискален риск, регламентирана в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК). Основната промяна е въвеждането на предварително задължително деклариране на превозите на стоки с висок фискален риск на територията на Република България.

Уредбата преди промените предвиждаше това деклариране да се извършва на доброволен принцип и да се отнася само за превози на стоки с висок фискален риск, които започват от територията на друга държава - членка на Европейския съюз, и завършват на територията на страната и за превози на стоки с висок фискален риск, които започват от територията на страната и завършват на територията на друга държава - членка на Европейския съюз. С промените в обхвата на деклариране са включени и превозите на стоки с висок фискален риск, които започват и завършват на територията на страната, превозите започващи от територията на трета страна и завършващи на територията на страната и превозите на стоки с висок фискален риск, които се извършват чрез воден, железопътен или въздушен транспорт и за които се налага претоварване на стоката на транспортно средство на територията на страната. Също така, декларирането на изброените видове превози на стоки с висок фискален риск става задължително.

Съгласно § 16 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г., министърът на финансите следва да приведе подзаконовата уредба на фискалния контрол върху движението на стоки с висок фискален риск в съответствие с измененията, приети в ДОПК, в тримесечен срок от обнародването на Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г.

Действащата подзаконова нормативна уредба на режима е определена в Наредба № Н-2 от 30.01.2014 г. за условията и реда за осъществяване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на Република България и изискванията към фискалните контролни пунктове, издадена от министъра на финансите, обн., ДВ, бр. 10 от 2014 г., изм., бр. 13 от 2016 г., изм. и доп., бр. 29 от 2021 г. Поради естеството и спецификата на новия режим предвиден в ДОПК, промените в подзаконовата уредба се оказаха значителни, многобройни и важни, което предпостави прилагането на чл. 11, ал. 1 от Закона за нормативните актове (ЗНА) и съответно приемането на нова наредба, уреждаща на подзаконово ниво тази материя, както и отмяна на съществуващата.

II. Целите, които се поставят с приемането на наредбата

Целите на проекта на нова наредба е привеждане в съответствие на подзаконовата уредба на контрола и декларирането на превозите на стоки с висок фискален риск с промените в законовата уредба на тези дейности, извършени със Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г.

С цел улесняването на лицата при прилагане на установените в закона задължения за тях разпоредбите на новата наредба са максимално подробни, обстоятелствени и ясно разписани.

Съгласно изискванията на чл. 127з и чл. 127и, ал. 13 от ДОПК, наредбата урежда и условията и редът за осъществяване на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на Република България, изискванията към фискалните контролни пунктове, обхватът и редът за предварително деклариране на данни за превоз на стоки с висок фискален риск, тяхното коригиране или анулиране при неосъществен превоз, както и редът за потвърждаване получаването/изпращането на стоките и редът за издаване и за предоставяне на уникален номер за превоз на стока с висок фискален риск.

От процесуална страна се регламентира възможността в отделни хипотези:

- фискалният контрол или части от него да се реализират като изцяло документална проверка;
- освен обезпечаването на доказателства чрез поставяне на технически средства за контрол, да се извършва и обезпечаване чрез опис;
- за случаите, в които са поставени технически средства за контрол – те да се отстраняват и без присъствие на органи по приходите.

Предвижда се по-малка процесуална ангажираност на водачите на транспортни средства и лицата придружаващи стоката. В останалите случаи, както и когато декларираното се различава от реалните данни констатирани при проверка на превоза, се прилага досега действащият процесуален ред.

III. Финансовите и други средства, необходими за прилагането на наредбата

Измененията в режима на контрол и деклариране на превозите на стоки с висок фискален риск на територията на Република България ще изискват създаването на организация в рамките на Националната агенция за приходите по приемане и обработване на декларациите за превозите, чийто обем ще нарасне значително с въвеждане на задължителността за тяхното подаване.

Проектът не въвежда технически регламенти и не следва да бъде нотифициран по реда на Постановление на Министерския съвет № 165/14.07.2004 г. за организацията и координацията на обмена на информация за технически регламенти и правила за услуги на информационното общество и за установяване на процедурите, свързани с прилагането на някои национални технически правила за продукти, законно предлагани на пазара на друга държава-членка (обн., ДВ, бр. 64 от 2004 г., посл. изм. обн. ДВ бр. 53 от 2022 г.), с което са въведени изискванията на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г., установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество.

IV. Очаквани резултати от прилагането на наредбата

С прилагането на задължителното деклариране на превозите на стоки с висок фискален риск, както и разширяването на видовете превози, за които се изисква такова деклариране се очаква подобряване ефективността на фискалния контрол върху тези дейности и оттам повишаване събираемостта на дължимите вследствие на тези дейности публични плащания към държавния бюджет.

Очаква се оптимизирането на процеса за извършване на фискален контрол да доведе и до по-ефективна превенция срещу ДДС измамите и укриването и невнасянето на данъци.

Допълнително, процедурите по наредбата осигуряват възможност извършването на фискален контрол да се реализира по процесуално по-икономичен ред, без да се занижава строгостта на досега действащите норми на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс в областта на фискалния контрол.

V. Съответствие с правото на Европейския съюз

С наредбата не се въвеждат в действащото законодателство на Република България изисквания, произтичащи от правото на Европейския съюз, не се транспонират норми от европейското законодателство и не се приемат мерки по прилагането на регламенти.

Нормите на наредбата съответстват на принципите на свободното движение на стоки и свободното предоставяне на услуги и не са в противоречие с принципа на пропорционалност и принципа за равенство и еднакво третиране, тъй като се предвижда да се прилага еднакво от всички задължени лица и за всички превози на стоки с висок фискален риск на територията на страната, независимо от произхода на стоката - от страната, от друга държава членка на ЕС или от трета страна. Прилагането на наредбата няма да наруши конкуренцията на вътрешния пазар и няма да създаде конкурентни предимства за определени икономически субекти, тъй като ще се прилага еднакво за всички лица.